

Obsah

Transformace znamená pro klienty nové příležitosti, říká ředitel šternberského Vincentina	1
Zástupci MPSV na konferenci „Family Action for the Inclusion of People with Intellectual Disabilities in Society“3	
Architektonická řešení a technické vybavení jako jeden z nástrojů podporujících začlenění uživatelů do běžného prostředí.....	4
Další poskytovatel se připojil k projektu Transformace	5
Krátce	5
Připravujeme	5
Pozvánky:	6

Transformace znamená pro klienty nové příležitosti, říká ředitel šternberského Vincentina

Rozhovor s Karlem Ryjáčkem, ředitelem Vincentina – poskytovatele sociálních služeb Šternberk v Olomouckém kraji.

Ve Vincentinu probíhá transformace sociálních služeb – co je jejím cílem?

V České republice působí řada poskytovatelů sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, kteří se snaží v mnohdy nevyhovujících objektech péči humanizovat a co možná nejlépe své klienty začleňovat do společnosti. Přesto si uvědomují, že s ohledem na zákonem stanovené normy je nezbytné přistoupit k transformaci těchto zařízení. Vincentinum má v plánu prostřednictvím projektu transformace vytvořit vhodné podmínky a prostředí pro nový způsob poskytování pobytových sociálních služeb. Zároveň díky procesu transformace dojde k opuštění zcela nevyhovujících objektů v Bezručově ulici, které jsou v havarijním stavu. Transformace také rozšíří síť sociálních služeb pro osoby s postižením v regionech Uničovsko, Šumpersko a Šternbersko.

Jaké služby tedy nyní osobám s postižením poskytujete?

Vincentinum je domovem pro osoby se zdravotním postižením, který nabízí nejen ubytování, zdravotní péči, pomoc při zvládnání běžných každodenních úkonů, ale i další aktivity,

jako například fyzioterapii, logopedii nebo hipoterapii a canisterapii. Naše sociální služba poskytuje celoročně podporu a péči celkem 217 osobám, a to jak dětem, mládeži, dospělým lidem a seniorům obou pohlaví s mentálním a vícenásobným postižením.

Ve šternberském Vincentinu péče o postižené osoby začala v padesátých letech minulého století. V roce 1951 bylo z Prahy do Šternberka přestěhováno přibližně 300 osob. Vincentinu byl přidělen zrušený klášter a dva zchátralé 400 let staré domy, bývalé vojenské objekty. V těchto budovách poskytujeme sociální službu doposud.

Jak tedy budou vypadat vaše služby po transformaci?

Do procesu transformace je zařazeno 68 osob s vysokou i s nízkou mírou podpory. Základním principem transformace Vincentina je vnímat každého člověka jako jedinečnou bytost s individuálními potřebami a vytvořit nové typy sociálních služeb respektující jejich specifické schopnosti a zdravotní stav.

Někteří uživatelé budou žít stále v domovech pro osoby se zdravotním postižením, několika uživatelům se budeme snažit poskytovat službu v domově se zvláštním režimem z důvodu

zachování jejich bezpečí. Nově vzniklá chráněná bydlení budou podporovat v maximálně možné míře samostatnost a dovednost uživatelů.

V čem tyto služby budou jiné od současného stavu?

Osobám, které jsou zapojeny do tohoto projektu, se téměř od základu změní jejich dosavadní život: většina z nich žije od dětství ve velkém pobytovém zařízení, ve velkých kolektivech, s různými vlivy velkého množství pracovníků. Nyní se přestěhují do domácností s maximálním počtem 6 členů, již nyní mezi sebou udržujících přátelské nebo partnerské vazby.

Předpokládáme, že dojde k odstranění prvků velkých „institucí“, nebude docházet k „přepečování klientů“, sníží se projevy agresivity vůči okolí i sobě samému. Již nyní je podpora uživatelů zaměřena na získávání patřičných dovedností a návyků pro běžné domácí práce, na upevnění dovedností například při stolování.

V budoucnu se budou sami rozhodovat, jak si vybaví svůj pokoj, co budou dělat ve volném čase. Pro některé uživatele vzniknou nové příležitosti – pracovní uplatnění na běžném trhu práce, prohloubení či získání nových sociálních vazeb, plnohodnotné začlenění do společnosti přestěhováním do samostatných bytů.

Jak se díky transformaci změní práce vašich zaměstnanců?

Ve Vincentinu v současné době pracuje téměř 200 zaměstnanců různých profesí, kteří se snaží život obyvatel Vincentina přiblížit životu spoluobčanů v běžném sociálním prostředí a vedou je k tomu, aby obyvatelé zvládli používat veřejné služby, aby dokázali uplatňovat svá práva a nároky, dostáli svým povinnostem.

V projektu dojde k přesunu některých pracovníků, a to nejen v našem současném pracovišti, ale také v rámci nově vzniklých pracovišť v nových lokalitách. U všech

stávajících zaměstnanců proběhlo dotazníkovým šetřením zjištění jejich zájmu o budoucí pracovní působení.

U některých pracovníků se tím vyřeší dojíždění, protože bydlí v místech budoucích sociálních služeb. Předpokládáme také vznik nových pracovních míst, což je jedním z pozitivních vedlejších produktů tohoto procesu.

U stávajících pracovníků předpokládáme osobní profesní růst, ať již prostřednictvím zvyšování kvalifikace či prostřednictvím rekvalifikace. Plně si uvědomujeme, že zaměstnanci budou muset prokázat mnohem větší zodpovědnost a samostatnost, a to zejména na odloučených pracovištích. Dá se říci, že dojde u všech pracovníků, a hlavně u pracovníků v přímé péči, k rozšíření variability jejich práce.

S přípravou transformačního plánu pomáhá ve Vincentinu pracovnice Národního centra podpory transformace sociálních služeb? Co vám tato spolupráce přináší?

Jako významný úkol pro následující období vidíme úzké kontakty se zástupci obcí a místních komunit, ve kterých bude nové bydliště našich uživatelů, a intenzivní komunikaci s budoucími návaznými a podpůrnými službami v daných lokalitách.

Pracovníci Národního centra vnímáme jako nestranného pozorovatele, který je schopen přinášet nové informace a nápady, dívat se na chod zařízení a potřeby uživatelů a zaměstnanců i z jiných úhlů pohledu.

Kontakty:

Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, www.vincentinum.cz

Mgr. Karel Ryjáček, ředitel, tel: 585 004 706, reditel@vincentinum.cz

Zástupci MPSV na konferenci „Family Action for the Inclusion of People with Intellectual Disabilities in Society“

Dne 11. 5. 2011 odletěli zástupci MPSV Mgr. Tereza Kloučková a Mgr. Petr Mach na Kypr (Larnaka), kde se zúčastnili mezinárodní konference **Family Action for the Inclusion of People with Intellectual Disabilities in Society**. Jednalo se o jednu ze zahraničních cest za dobrou praxí, které zajišťuje Národní centrum podpory transformace sociálních služeb.

První den konference se přítomní zúčastnili úvodních slov zástupců Inclusion Europe i jednotlivých organizací a státních institucí. Po této části následovala přednáška Ulricha Hellmanna (z organizace Lebenshilfe), která se týkala především aplikace Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením ve vztahu k čl. 12 a poskytování pomoci a podpory pro osoby s mentálním/zdravotním postižením prostřednictvím přirozeného prostředí, rodiny a služeb tzv. komunitního typu.

V odpolední části se zástupci MPSV zúčastnili přednášek, které se týkaly zapojení osob s mentálním postižením do politického a veřejného života (v rámci zkušeností z Velké Británie) a také systému péče a podpory osob se zdravotním postižením, a pečujícího rodinného prostředí na Kypru.

Následující den probíhaly přednášky týkající se například systému podpory vstupu osob se zdravotním postižením do života (jednalo se především o předávání zkušeností se zaváděním

standardů kvality sociálních služeb a možnosti transformace sociálních služeb v Chorvatsku – podoby welfare state), příklady případových studií podpory rodin, přirozeného sociálního prostředí v různých zemích, stanovování individuálních rozpočtů ve Velké Británii, síťování, atd.

Poslední den konference se zástupci účastnili přednášek, jejichž obsahem byl pohled/očekávání při péči o osobu se zdravotním postižením, možnosti pečujících osob, potřebu jejich podpory, aby při péči rodinní příslušníci nepečovali „rutinně“ a „nezneschopňovali“ osoby se zdravotním postižením. V odpoledních hodinách proběhlo shrnutí a ukončení konference.

Bližší informace o konferenci a lektorských organizacích naleznete na níže uvedených odkazech:

www.europeinaction.org

<http://namh-jo.org/namh>

www.europeinaction.org

<http://www.inclusion-europe.org/main.php?lang=CZ&level=1&s=143&m ode=section>

www.mencap.org.uk

<http://www.undp.hr/show.jsp?page=51978>

Architektonická řešení a technické vybavení jako jeden z nástrojů podporujících začlenění uživatelů do běžného prostředí

V procesu transformace vyvstávají otázky spojené s architektonickým řešením a technickým vybavením sociálních služeb, které podporují začlenění uživatele do běžného prostředí. Taková řešení musí odpovídat charakteru běžného bydlení v běžné zástavbě a zdůrazňovat tzv. princip normality¹.

Stávající stavební, hygienická a technická řešení a vybavení pro velkokapacitní zařízení sociálních služeb nejsou odpovědí na výše popsané otázky a zároveň neodpovídají jak trendu transformace, tak ani cílům sociálních služeb (sociální začlenění uživatelů).

V této situaci chybí soubor informací, který odkáže na nezbytně nutné normy a předpisy, nabídne návrhy řešení (odpovídající požadavkům transformace v sociálních službách) a popíše procesy nezbytné k zadání a vypracování projektové dokumentace.

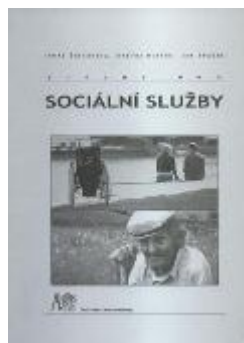
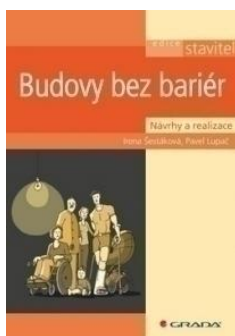
Za tímto účelem byla v rámci aktivit Národního centra sestavena **expertní pracovní skupina** s názvem „**Architektura a vybavení sociálních služeb podporujících začlenění uživatele do běžného prostředí.**“

Tato skupina má 11 členů a skládá se z expertů z několika oblastí: sociální služby, architektura, stavební inženýrství, zdravotní pomůcky a vybavení a ze zástupců kraje, zařízení, MPSV a Národního centra.

Cílem této pracovní skupiny je vytvořit koncept manuálu, který bude souborem informací, doporučení a návrhů architektonických řešení a technického vybavení sociálních služeb (včetně příkladů dobré praxe).

Pracovní skupina započala svou činnost v květnu 2011 a na základě jejího výstupu bude vytvořen návrh manuálu, který bude představen na tematické konferenci v Jihlavě v polovině prosince 2011.

V rámci pracovní skupiny byly shromážděny různé podklady a publikace, které se zabývají bezbariérovými stavbami, stavbami pro sociální služby, materiálovým řešením interiérů atd.

Jako vstup při tvorbě jak konceptu, tak samotného manuálu by pracovní skupina uvítala **ze strany krajů a zařízení zajímavé podněty** ze současného procesu transformace v souvislosti s přípravou projektů předkládaných do Integrovaného operačního programu a **informace o nejpalčivějších tématech**, která vyvstávají při hledání jak vhodných lokalit, tak architektonických a technických řešeních. Vaše podněty a zkušenosti nebo případné dotazy ohledně fungování pracovní skupiny zasílejte prosím do konce června 2011 na vedoucí pracovní skupiny paní Helenu Špánovou (helena.spanova@trass.cz).

¹ Šelner, I. (1999): Mentálně postižení občané – Paralely a kontrasty, III. Gerontologické dny, Sborník přednášek, str. 37.

Další poskytovatel se připojil k projektu Transformace

K projektu Podpora transformace sociálních služeb se připojila nová organizace: domov pro osoby se zdravotním postižením Zámek Nová Horka z Moravskoslezského kraje. Organizace na začleňování uživatelů do života místní komunity pracuje již několik let – zřídila např. chráněné bydlení v Novém Jičíně. (<http://www.zameknohavorka.cz>)

Krátce

První absolventi akreditovaného kurzu pro individuální posuzování

25. května převzali svá osvědčení první absolventi akreditovaného vzdělávacího programu pro individuální posuzování uživatelů. Vzdělávací program je zaměřený na individuální posuzování potřeb uživatelů služeb, individuální plánování a související oblasti. Kurz je akreditovaný MPSV. O volných místech v dalších běžících kurzu se informujte u **Michaely Kotěšovské** (kotesovska@vcvscr.cz).

Přehled kurzů [naleznete zde](#).

Nová analýza: Právní postavení uživatelů v procesu transformace sociálních služeb

MPSV zveřejnilo analýzu Právní postavení uživatelů v procesu transformace sociálních služeb. Analýzu vypracovala Liga lidských práv v rámci projektu MPSV Podpora transformace sociálních služeb.

Analýzu můžete stáhnout zde:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/10791/Pravni_i_postaveni_uzivatelu_v_procesu_transformace_socialnich_sluzeb.pdf

---

Připravujeme

Setkání se zástupci zařízení	1. - 3. 6. 2011	Praha
Setkání monitorovací skupiny	8. - 9. 6. 2011	Těchobuz a okolí
Setkání se zástupci krajů	15. - 16. 6. 2011	Znojmo

Podrobnosti k akcím vám poskytne Ivana Pazdziorová, ivana.pazdziorova@trass.cz.

Průběžně aktualizovaný [kalendář akcí k transformaci sociálních služeb naleznete zde](#).

Pozvánky:

ŠESTÝ DEN

Zveme Vás co nejsrdečněji na 6. ročník multižánrového festivalu **Šestý den**.

Kdy? - 11. 6. 2011, 9.00 hod
Kde? - areál DOZP Stod,
Ulice 28. Října 377,
333 01 Stod

Kontakt:

http://www.dozpstod.eu/data/download/pozvanika_sesty_den_2011.pdf

Z programu:

- Koncerty skupin:
BHM + Stázka, DIANA TURLAJA (Lat), V3SKA,
GABRA A HARMONIKÁŘ, ANEURYSM
a BUDULÍNEK
- Soutěže o ceny
- Výtvarné dílny - keramika, svíčky, tkaní
koberců
- Historické disciplíny
- OffRoad Experience
- Divadlo
- Malování - na obličej, na plotě, na zem...
- Loutkový workshop
- Ukázka letu dravců
- Čajovna, kavárna
- Sportovní lukostřelba
- Po setmění - INFINITOS - fire show a ohňostroji

... a mnoho, mnoho dalšího

VÍTEJ LÉTO

Zveme Vás na tradiční zahradní slavnosti

Kdy? - 11. 6. 2011, 10.00 hod
Kde? - v prostorách zahrady Vyššího
Hrádku, p.s.s., Piaristická 185,
250 01 Brandýs nad Labem

Kontakt:

<http://www.vyssihradek.cz/event.php?id=254>

Z programu:

- Workshopy – výtvarné a textilní techniky
- Čajovna Šnek
- Bio stánek – U Nás
- Zdravý stánek Hawaj
- Bubenický a taneční workshop
- Stánkaři s keramikou, šperky, hadříky
- Studenti trenéřské UEFA profi licence
- Pivní stánek
- Historická skupina Zemani
- Tombola
- Trampolína
- Saxofonový kvartet
- Hlavnováček – tance
- Divadlo Všech 5 Pohromadě
- Lážo Plážo – folk alternative
- Crossband – rock, pop rock, ska, funky
- Jamchestra – jazz drum'n bass
- Interpret Neznámý – ska-rock
- Duobetic Homunkulus – technical
- Death metal
- Kočkolit – punk alternative